Wielospecjalistyczna Ocena Poziomu Funkcjonowania Ucznia

Arkusz obserwacji ucznia w klasach 4-8 szkoły podstawowej

Instrukcja:

Arkusz wypełniają wszyscy nauczyciele pracujący z uczniem. Obserwacji podlegają charakterystyczne trudności i problemy funkcjonalne właściwe dla zdiagnozowanej u ucznia dysfunkcji. W arkuszu pozostawiono wolne miejsca na wpisanie własnych obszarów do obserwacji. Arkusz składa się z podstawowego, ogólnego zestawu twierdzeń, z wcześniejszych kroków dokonywania WOPFU tj. z analizy informacji zawartych w orzeczeniu lub z wywiadu z rodzicem, jak również z wcześniejszych obserwacji ucznia może jednak wypływać potrzeba poszerzenia tego zestawu o szczegółowe, specyficzne dla danego ucznia obszary.

Ocena przebiega na osi: Duże nasilenie objawów (+): dana trudność pojawia się zawsze lub bardzo często →umiarkowane nasilenie (/): trudność, problem pojawia się w mniej więcej połowie podejmowanych aktywności → małe nasilenie (-): opisane trudności, problemy pojawiają się rzadko lub wcale.

Poziom nasilenia danej cechy określony jest w trzech wierszach:

duże nasilenie – „+”;

umiarkowane nasilenie – „/”;

małe nasilenie: „-„.

Oceniamy poprzez wpisanie w wierszu odpowiadającym poziomowi nasilenia symbolu: „+”, „/”, „-„ w zależności od nasilenia trudności. Dzięki takiemu rozwiązaniu możliwe jest na koniec badania wyrysowanie grafu obrazującego rozłożenie nasilenia cech u poszczególnych nauczycieli/na poszczególnych zajęciach.

Dodatkowo, jeżeli jest to możliwe, przy zaznaczeniu nasilenia wpisujemy tendencję rozwoju:

- prognozowana jest poprawa funkcjonowania w obserwowanym zakresie: strzałka w górę (↑)
- Prognozowane jest pogorszenie funkcjonowania w obserwowanym obszarze: strzałka w dół (↓)
- brak zmian: pozostawiamy jedynie symbol

Przykład uzupełniania arkusza.

Diagnoza z uwagi na: Niepełnosprawność intelektualną		**PRZEDMIOT**					
Obserwowane trudności, problemy, specyfika funkcjonowania dziecka	**Stopień nasilenia**	J.Polski	Matematyka	Geografia	Biologia	Plastyka	Muzyka
Trudności w myśleniu abstrakcyjnym (uogólnianiu, abstrahowaniu, porównywaniu, wnioskowaniu) Przykład: uczeń ma trudność w samodzielnym tworzeniu zbiorów z uwagi na wspólną cechę, jeżeli wykracza to poza znane mu w konkretnym doświadczeniu przedmioty. Np. przedmioty unoszące się na wodzie.	-	- ↑	-	-↑			-↑
	/				/	/	
	+						

Diagnoza z uwagi na: Niepełnosprawność intelektualną			**PRZEDMIOT**																	
L.p.	**Obserwowane trudności, problemy, specyfika funkcjonowania dziecka**	**Stopień nasilenia**																		
1	Trudności w myśleniu abstrakcyjnym (uogólnianiu, abstrahowaniu, porównywaniu, wnioskowaniu) Przykład: uczeń ma trudność w samodzielnym tworzeniu zbiorów z uwagi na wspólną cechę, jeżeli wykracza to poza znane mu w konkretnym doświadczeniu przedmioty. Np. przedmioty unoszące się na wodzie.	+																		
		/																		
		-																		
2	problemy z myśleniem przyczynowo-skutkowym Przykład: uczeń ma problem z powiązaniem skutku z jego przyczyną, uczeń wykazuje trudność z przewidywaniem skutków własnego lub cudzego zachowania	+																		
		/																		
		-																		
3	problemy z dostrzeganiem prawidłowości Przykład: uczeń nie potrafi dostrzec, na czym polega powtarzalność (rytm) złożonego ruchu lub ułożenia sekwencji elementów w całości	+																		
		/																		
		-																		
4	konkretyzm i mała samodzielność myślenia Przykład: uczeń nie rozumie danego pojęcia bez odwołania się do konkretnego przykładu, ma trudności ze sformułowaniem własnego pomysłu bez podpowiedzi nauczyciela	+																		
		/																		
		-																		
5	przewaga myślenia konkretno-obrazowego nad myśleniem logicznym Przykład: uczeń potrafi zrozumieć dane pojęcie lub zjawisko, jeśli może je poznać w sposób	+																		
		/																		
		-																		

	bezpośredni, poprzez własne zmysły i kontakt z konkretnym przedmiotem																			
6	ubogi zasób słownictwa Przykład: uczeń ma problem ze sformułowaniem dłuższych wypowiedzi ustnych i pisemnych	+																		
		/																		
		-																		
7	trudności w koncentracji uwagi (dominuje uwaga mimowolna nad dowolną) Przykład: każdy nowy bodziec odwraca uwagę od głównego nurtu aktywności	+																		
		/																		
		-																		
8	przewaga pamięci mechanicznej nad pamięcią logiczną Przykład: uczeń zapamiętuje bez zrozumienia, nie potrafi wyjaśnić definicji własnymi słowami	+																		
		/																		
		-																		
9	mała precyzja spostrzegania Przykład: uczeń ma problem z dostrzeganiem szczegółów, łatwiej dostrzega różnice niż podobieństwa między przedmiotami	+																		
		/																		
		-																		
10	wolniejsze tempo pracy Przykład: uczeń potrzebuje więcej czasu niż jego koledzy na wykonanie zadania	+																		
		/																		
		-																		
11		+																		
		/																		
		-																		
12		+																		
		/																		
		-																		

Diagnoza z uwagi na: Autyzm			**PRZEDMIOT**																	
L.p.	**Obserwowane trudności, problemy, specyfika funkcjonowania dziecka**	**Stopień nasilenia**																		
1	Ograniczone zainteresowanie innym ludźmi Przykład: uczeń nie interesuje się życiem klasy ani sprawami swoich kolegów	**+**																		
		/																		
		-																		
2	Trudności w inicjowaniu kontaktu Przykład: uczeń nie potrafi z własnej inicjatywy rozpocząć rozmowy, nie wie, jakich słów trzeba użyć na początek	**+**																		
		/																		
		-																		
3	Brak zainteresowania zabawami społecznymi Przykład: uczeń nie jest zainteresowany aktywnościami swoich kolegów np. pójściem na imprezę, do kina, na mecz	**+**																		
		/																		
		-																		
4	Brak właściwych reakcji na bodźce społeczne (np. własne imię) Przykład: uczeń nie reaguje na swoje imię lub nazwisko	**+**																		
		/																		
		-																		
5	Brak odczuwania radości z bycia z innymi Przykład: uczeń nie wykazuje pozytywnych emocji w sytuacji uczestniczenia w spotkaniach z kolegami czy wspólnych zajęć	**+**																		
		/																		
		-																		
6	Brak reagowania na zainteresowania i pochwały Przykład: uczeń nie cieszy się, kiedy jest chwalony, obojętnie reaguje, kiedy ktoś interesuje się jego osobą	**+**																		
		/																		
		-																		

7	Trudności w uczestnictwie w grach i zabawach naprzemiennych Przykład: uczeń ma problem, kiedy w działaniu pojawia się potrzeba czekania na aktywność drugiego kolegi i ponownego włączenia się do działania	**+**																		
		/																		
		-																		
8	Trudności w rozumieniu funkcji komunikowania się Przykład: uczeń ma problem, żeby zrozumieć, po co trzeba się komunikować, jaką to może mu przynieść korzyść	**+**																		
		/																		
		-																		
9	Trudności w tworzeniu wspólnego pola uwagi Przykład: uczeń ma problem z podążaniem wzrokiem za kierunkiem naszego patrzenia i wskazywania jakiegoś przedmiotu	**+**																		
		/																		
		-																		
10	Braki w używaniu niewerbalnych aspektów komunikacji (uśmiech, kontakt wzrokowy) Przykład: uczeń nie nawiązuje kontaktu wzrokowego lub kontakt jest nienaturalnie uporczywy, nie uśmiecha się w celu nawiązania kontaktu	**+**																		
		/																		
		-																		
11	Trudności w komunikowaniu potrzeb Przykład: ponieważ uczeń nie rozumie, w czym może mu pomóc komunikacja, nie potrafi zakomunikować czego potrzebuje	**+**																		
		/																		
		-																		

12	Trudności w rozumieniu relacji słuchający – mówiący (naprzemienność dialogu) Przykład: uczeń ma problem z prowadzeniem rozmowy, w trakcie której musi czekać na odpowiedź drugiej strony, żeby ponownie zabrać głos	**+**																		
		/																		
		-																		
13	Trudności w organizowaniu informacji, aby były zrozumiałe Przykład: uczeń ma problem, żeby przekazać informację w sposób zrozumiały dla rozmówcy	**+**																		
		/																		
		-																		
14	Trudności w dostrzeganiu i naprawianiu błędów komunikacyjnych Przykład: uczeń nie potrafi zauważyć, że powiedział coś nieprawidłowo, nie potrafi też naprawić tego błędu	**+**																		
		/																		
		-																		
15	Trudności w komunikowaniu się w celu dzielenia zainteresowań Przykład: uczeń ma problem, żeby rozmawiać ze swoimi kolegami na temat swoich lub ich zainteresowań	**+**																		
		/																		
		-																		
16	Specyficzne zaburzenia języka: agramatyzmy, echolalie, nietypowa intonacja i barwa głosu	**+**																		
		/																		

	Przykład: uczeń formułuje wypowiedzi w sposób niegramatyczny, powtarza niepotrzebnie całe zdania lub pojedyncze wyrazy	-																		
17	Niechęć do zmian Przykład: uczeń ma problem z zaakceptowaniem czasem nawet drobnej zmiany (zmiana miejsca w klasie, zmiana pracowni, zastępstwo, odwołanie sprawdzianu itp.), na zmianę reaguje negatywnie (opór, krzyk, niekontrolowane ruchy, ucieczka itp.)	+																		
		/																		
		-																		
18	Przywiązanie do stałych schematów, przedmiotów Przykład: uczeń zawsze w ten sam sposób układa rzeczy na stoliku, w tą samą grę gra na smartfonie itp.)	+																		
		/																		
		-																		
19	Manieryzmy ruchowe (trzepotanie rękami, kręcenie przedmiotami, bieganie od ściany do ściany itp.) Przykład: uczeń w sytuacji stresu, np. zmiany, wykonuje uporczywie te same, powtarzające się ruchy	+																		
		/																		
		-																		
20	Schematyzm w zabawie Przykład: podejmowane aktywności w czasie wolnym, np. gry uczeń wykonuje zawsze w ten sam, powtarzający się sposób	+																		
		/																		
		-																		
21	Uporczywe, wąskie zainteresowania	+																		

	Przykład: uczeń przejawia zainteresowania konkretnym tematem np. bohaterami fantasy i uporczywie się nimi zajmuje, nie odczuwając potrzeby zajęcia się jakąkolwiek inną tematyką	/																		
		-																		
22	Nadwrażliwość lub niedowrażliwość na określony rodzaj bodźców (słuchowe, wzrokowe, dotykowe, smakowe czy zapachowe) Przykład: uczeń nienaturalnie reaguje np. na zwykłe odgłosy w szkole (dzwonek, upuszczony przedmiot), nie pozwala nawet na lekki dotyk itp.	+																		
		/																		
		-																		
23	Zróżnicowane możliwości intelektualne, przy jednoczesnej niepełnosprawności intelektualnej występują problemy z myśleniem abstrakcyjnym Przykład: uczeń potrafi zrozumieć dane pojęcie lub zjawisko, jeśli może je poznać w sposób bezpośredni, poprzez własne zmysły i kontakt z konkretnym przedmiotem	+																		
		/																		
		-																		
24	Zaburzenia koncentracji uwagi Przykład: każdy nowy bodziec odwraca uwagę od głównego nurtu aktywności	+																		
		/																		
		-																		
25	Wybiórcze zdolności np. doskonała pamięć mechaniczna, niezwykła zręczność manipulacyjna, szczególne zdolności	+																		
		/																		

	dokonywania operacji na liczbach bez rozumienia ich istoty i in.	-																		
26	Skłonność do autoagresji Przykład: uczeń uderza głową o ścianę, gryzie się po rękach, szarpie włosy	+																		
		/																		
		-																		
27	Silne reakcje lękowe, niewspółmierne do bodźca Przykład: uczeń reaguje krzykiem, silnym napięciem mięśniowym, agresją lub ucieczką nieadekwatnie do bodźca	+																		
		/																		
		-																		
28	Przejawy nadpobudliwości ruchowej Przykład: uczeń nie potrafi dłużej usiedzieć na krześle, podczas lekcji wstaje i przemieszcza się po klasie	+																		
		/																		
		-																		
29	Wybiórczość jedzeniowa Przykład: uczeń zawsze przynosi takie samo śniadanie, na stołówce szkolnej je zawsze te same potrawy	+																		
		/																		
		-																		
30	Zaburzenia snu Przykład: uczeń łatwo się męczy, jest senny na lekcji	+																		
		/																		
		-																		
31		+																		
		/																		
		-																		

Diagnoza z uwagi na: zaburzenia spektrum autyzmu (Zespół Aspergera)			**PRZEDMIOT**																	
L.p.	**Obserwowane trudności, problemy, specyfika funkcjonowania dziecka**	**Stopień nasilenia**																		
1	prawidłowy rozwój języka (często język wręcz encyklopedyczny, nieadekwatny do poziomu wiekowego) Przykład: uczeń wypowiada się używając rozbudowanych, zawiłych określeń	**+**																		
		/																		
		-																		
2	brak elastyczności poznawczej Przykład: uczeń rozwiązując zadanie postępuje zawsze w ten sam sposób, nie szuka innych rozwiązań	**+**																		
		/																		
		-																		
3	trudności w planowaniu i antycypowaniu skutków własnego działania Przykład: uczeń nie potrafi prawidłowo zaplanować swojej aktywności, nie potrafi przewidzieć jakie skutki może przynieść jego działanie	**+**																		
		/																		
		-																		
4	zaburzenia komunikacji pragmatycznej Przykład: uczeń ma problem, żeby zrozumieć, po co trzeba się komunikować, jaką to może mu przynieść korzyść	**+**																		
		/																		
		-																		
5	problemy z koncentracją uwagi Przykład: każdy nowy bodziec odwraca uwagę od głównego nurtu aktywności	**+**																		
		/																		

		-																		
6	trudności w rozumieniu metafor, ironii, żartów, tzw. skrótów myślowych Przykład: metafory i żarty uczeń rozumie dosłownie np. polecenie „skocz na jednej nodze po kredę” odbierze wprost i zacznie skakać na jednej nodze	+																		
		/																		
		-																		
7	obniżenie poziomu umiejętności w sytuacjach stresujących Przykład: w sytuacji stresu uczeń pracuje wolniej niż zwykle	+																		
		/																		
		-																		
8	nieprawidłowe przetwarzanie bodźców sensorycznych (nadwrażliwość dotykowa, zapachowa, słuchowa) Przykład: uczeń nienaturalnie reaguje np. na zwykłe odgłosy w szkole (dzwonek, upuszczony przedmiot), nie pozwala nawet na lekki dotyk itp.	+																		
		/																		
		-																		
9	brak inicjatywy w podejmowaniu aktywności w grupie Przykład: uczeń czeka na inicjatywę nauczyciela lub kolegi, sam nie inicjuje aktywności w grupie	+																		
		/																		
		-																		
10	trudności w zastosowaniu tego, czego nauczyły w jednej sytuacji do innej sytuacji Przykład: uczeń nie potrafi wykorzystać poznanego sposobu rozwiązania zadania do nowej sytuacji	+																		
		/																		
		-																		
11	łatwość zapamiętywania wzrokowego	+																		

	Przykład: uczeń szybciej zapamiętuje treści przekazane przez bodźce wzrokowe, niż tylko drogą słuchową	/																		
		-																		
12	trudności z formułowaniem dłuższych wypowiedzi ustnych Przykład: uczeń ma trudności z dłuższymi wypowiedziami ustnymi, zwłaszcza, jeśli nie wiążą się z jego zainteresowaniami	+																		
		/																		
		-																		
13	mogą występować problemy z małą motoryką i niezborność ruchowa przejawiająca się niechęcią do podejmowania aktywności związanych z ruchem np. ćwiczeń na lekcjach wf, jazdy na rowerze, rysowania) Przykład: uczeń ma trudności z prawidłowym wykonywaniem ćwiczeń na lekcjach wf, niechętnie realizuje zadania związane z rysowaniem	+																		
		/																		
		-																		
14	obniżony poziom rozwoju wyobraźni Przykład: uczeń ma trudności z wykonywaniem zadań wymagających użycia wyobraźni np. napisania opowiadania na dowolny temat	+																		
		/																		
		-																		
15	wybiórcze, wąskie zainteresowania Przykład: uczeń przejawia zainteresowania konkretnym tematem np. wulkanami i uporczywie się nimi zajmuje, nie odczuwając potrzeby zajęcia się jakąkolwiek inną tematyką	+																		
		/																		
		-																		
16	problemy w rozumieniu sytuacji społecznych	+																		

	Przykład: uczeń nie rozumie, że swoją wypowiedzią może sprawić innym przykrość	/																		
		-																		
17	problemy z oceną motywacji i intencji innych osób Przykład: uczeń nie potrafi odczytać, jakie intencje ma osoba, która podejmuje jakąś aktywność	+																		
		/																		
		-																		
18		+																		
		/																		
		-																		
19		+																		
		/																		
		-																		
20		+																		
		/																		
		-																		

Diagnoza z uwagi na: Niepełnosprawność ruchowa w tym afazja			**PRZEDMIOT**																	
L.p.	**Obserwowane trudności, problemy, specyfika funkcjonowania dziecka**	**Stopień nasilenia**																		
1	Dzieci nie rozwijają na odpowiednim poziomie lokomocji, manipulacji, świadomości schematu własnego ciała, orientacji przestrzennej i rozumienia stosunków przestrzennych, często również sprawności aparatu artykulacyjnego Przykład: uczeń ma trudności z samodzielnym przemieszczaniem się, z wykonywaniem zadań wymagających sprawności manualnej np. pisanie, rysowanie, cięcie, nie identyfikuje schematu własnego ciała	**+**																		
		/																		
		-																		
2	zaburzenia w spostrzeganiu i trudności w prowadzeniu obserwacji ze względu na częste uszkodzenia ruchomości gałek ocznych i problemy z przekraczaniem wzrokiem środkowej linii ciała. Przykład: uczeń ma trudności w odczytywaniu dłuższych tekstów, w prowadzeniu dłużej trwającej obserwacji	**+**																		
		/																		
		-																		
3	może występować również obniżenie sprawności intelektualnej oraz funkcjonowania analizatorów zmysłów (rozwój poznawczy dzieci wiąże się nieodłącznie z aktywnością i samodzielnym	**+**																		
		/																		
		-																		

	zdobywaniem doświadczeń w ruchu, których uczniowie z niepełnosprawnością ruchową są w dużej mierze pozbawieni) Przykład: uczeń ma trudności z myśleniem abstrakcyjnym, lepiej działa na konkretach	+																		
		/																		
		-																		
4	ograniczenia w pamięci ruchowej, nieumiejętność odtworzenia zaprezentowanego ruchu Przykład: uczeń ma trudności w zapamiętaniu i odtworzeniu sekwencji ruchów	+																		
		/																		
		-																		
5	zaburzenia w orientacji w schemacie własnego ciała, a tym samym w schemacie ciała innej osoby, orientacji przestrzennej oraz orientacji na kartce papieru Przykład: uczeń nie potrafi prawidłowo rozmieścić elementów na kartce papieru, nie rozumie pojęć opisujących stosunki przestrzenne	+																		
		/																		
		-																		
6	mogą pojawić się zaburzenia spostrzegania na skutek uszkodzenia ruchomości gałek ocznych oraz trudności w przekraczaniu wzrokiem linii środkowej ciała Przykład: uczeń ma trudności w odczytywaniu dłuższych tekstów, w prowadzeniu dłużej trwającej obserwacji, w spostrzeganiu szczegółów	+																		
		/																		
		-																		
7	mogą występować problemy z przyjęciem prawidłowej pozycji ciała w trakcie siedzenia (zwłaszcza przez dłuższy czas w trakcie lekcji), prowadzące w konsekwencji do szybkiej	+																		
		/																		

	męczliwości i trudności w utrzymaniu wysokiego poziomu koncentracji uwagi Przykład: uczeń szybko się męczy, może skoncentrować uwagę tylko na krótko, wymaga odpoczynku i zmiany pozycji	-																		
8	duże problemy sprawia wodzenie wzrokiem, co wiąże się z opanowaniem umiejętności czytania (a w połączeniu z zaburzeniami motoryki małej - również pisania) Przykład: uczeń ma trudności z szybkością i płynnością czytania, a także opanowaniem prawidłowej techniki pisania	+																		
		/																		
		-																		
9	występowanie synkinezji (czyli współruchów) powoduje dodatkowe i niepotrzebne zużycie energii, a także znacząco wydłuża czas wykonywania danej czynności Przykład: uczeń wykonuje podczas pracy dodatkowe, niepotrzebne ruchy ręką lub głową	+																		
		/																		
		-																		
10	problemy edukacyjne u uczniów z niepełnosprawnością ruchową, w okresie adolescencji mogą zaostrzyć się wywołując bierność, niekiedy zachowania agresywne i buntownicze, nieadekwatną samoocenę, trudności w relacjach społecznych, zaburzenia komunikacyjne, depresyjność czy stany lękowe	+																		
		/																		

	Przykład: uczeń wycofuje się z aktywności, występuje zauważalne obniżenie nastroju, wypowiada się negatywnie na temat swoich możliwości, nie wierzy we własne siły	-																			
11		+																			
		/																			
		-																			

Diagnoza z uwagi na: dysfunkcję narządu wzroku			**PRZEDMIOT**																	
L.p.	**Obserwowane trudności, problemy, specyfika funkcjonowania dziecka**	**Stopień nasilenia**																		
1	Wolniejsze tempo spostrzegania wzrokowego u dzieci słabowidzących (potrzebują więcej czasu, aby dany przedmiot lub zjawisko rozpoznać i odróżnić od innych Przykład: uczeń ma trudności w spostrzeganiu szczegółów, przy małym kontraście barw, niewyraźnych konturach rysunków	**+**																		
		/																		
		-																		
2	dzieci słabowidzące odbierają większość informacji drogą wzrokową i mogą czytać teksty czarnodrukowe, ale czasami muszą korzystać ze specjalnych pomocy optycznych lub tekstu napisanego powiększoną czcionką Przykład: uczeń zgłasza potrzebę skorzystania z lupy lub powiększalnika czcionki	**+**																		
		/																		
		-																		
3	wydłużone tempo pracy przy wykonywaniu zadań bazujących na spostrzeganiu wzrokowym, np.: czytanie, pisanie, przepisywanie z książki lub z tablicy Przykład: uczeń potrzebuje więcej czasu na czytanie lub pisanie samodzielne tekstów	**+**																		
		/																		
		-																		

4	mylenie liter o podobnych kształtach Przykład: uczeń myli np. litery „s” i „z”, „b” i „d”	**+**																		
		/																		
		-																		
5	mylenie wyrazów o podobnej strukturze Przykład: uczeń myli wyrazy wyglądające całościowo podobnie np. „brama” i „drama”	**+**																		
		/																		
		-																		
6	przestawianie liter Przykład: uczeń przestawia kolejność liter w wyrazie	**+**																		
		/																		
		-																		
7	wolniejsze tempo czytania związane z problemami w spostrzeganiu całego wyrazu, zdania. Przykład: uczeń poświęca więcej czasu na czytanie wymagające objęcia wzrokiem większej całości (wyrazu lub zdania)	**+**																		
		/																		
		-																		
8	problemy z rozumieniem tekstu (konieczność koncentracji na postrzeganiu kształtu poszczególnych liter) Przykład: uczeń bardziej się skupia na rozpoznawaniu kształtu liter kosztem rozumienia treści	**+**																		
		/																		
		-																		
9	możliwe trudności w pisaniu z uwagi na obniżoną sprawność spostrzegania i zakłóconą koordynację wzrokowo – ruchową Przykład: uczeń ma trudności w prawidłowym pisaniu (błędy opisane w poprzednich przykładach)	**+**																		
		/																		

		-																		
10	trudności w spostrzeganiu małych liter, cyfr i innych znaków graficznych, a także w rozpoznawaniu i odróżnianiu przedmiotów o podobnym kształcie, różniących się tylko pewnymi szczegółami, np. kogut i kura, ołówek i długopis Przykład: uczeń myli małe litery i cyfry, a także nazwy przedmiotów wyglądających podobnie	+																		
		/																		
		-																		
11	trudności w spostrzeganiu przedmiotów znajdujących się w większej odległości Przykład: uczeń nie rozpoznaje przedmiotów z większej odległości	+																		
		/																		
		-																		
12	trudności w spostrzeganiu przedmiotów i ich cech w przypadku małego kontrastu barwnego, czyli niewielkiej różnicy pomiędzy kolorem tła, a kolorem danego przedmiotu, lub pomiędzy poszczególnymi jego elementami Przykład: uczeń nie rozróżnia przedmiotów i ich cech o małym kontraście barwnym	+																		
		/																		
		-																		
13	przy ograniczonym polu widzenia trudności w spostrzeganiu przestrzeni i ujmowaniu relacji między nimi, a więc w ocenie różnic w wielkości poszczególnych przedmiotów, ich lokalizacji (które obiekty znajdują się bliżej, a które dalej) oraz określeniu odległości między nimi) Przykład: uczeń nie potrafi ocenić odległości między przedmiotami	+																		
		/																		
		-																		

14	przy zaburzeniach widzenia stereoskopowego, czyli obuocznego trudności w spostrzeganiu przedmiotów jako brył oraz określaniu ich wielkości i kształtu, spostrzeganiu przestrzeni jako głębi, ocenie odległości pomiędzy przedmiotami oraz dobrej orientacji w stosunkach przestrzennych Przykład: uczeń nie potrafi dostrzec trójwymiarowości przedmiotów	**+**																		
		/																		
		-																		
15		**+**																		
		/																		
		-																		
16		**+**																		
		/																		
		-																		

Diagnoza z uwagi na: dysfunkcje narządu słuchu			**PRZEDMIOT**																	
L.p.	**Obserwowane trudności, problemy, specyfika funkcjonowania dziecka**	**Stopień nasilenia**																		
1	Przy łagodnym niedosłuchu (30 – 45 dB) trudności w słyszeniu i odbiorze mowy z odległości ponad 1 m, w warunkach lekcyjnych umyka 50% dyskusji, jeśli koledzy mówią zbyt cicho lub nie ma kontaktu z twarzą mówiącego. Przykład: uczeń ma trudności z usłyszeniem cichej mowy, często wymyśla to, czego nie usłyszał	**+**																		
		/																		
		-																		
2	W przypadku umiarkowanego stopnia niedosłuchu (50 – 74 dB), bez aparatu słuchowego brak możliwości odbioru treści lekcji niemal w 100 %, możliwość rozumienia tylko głośnej mowy i to z odległości do 1 m, trudności z odbiorem i zrozumieniem innych dźwięków z otoczenia oraz wadliwa artykulacja, Przykład: uczeń ma trudności z odbiorem treści zarówno ze strony nauczyciela, jak i uczniów, wymaga noszenia aparatu	**+**																		
		/																		
		-																		
3	zaburzenia mowy (niepłynność mówienia), mały zasób słów i pojęć Przykład: wypowiedzi ucznia będą mało rozbudowane, proste w konstrukcji	**+**																		
		/																		
		-																		

4	trudności z opanowaniem techniki czytania, zwłaszcza czytania ze zrozumieniem Przykład: uczeń ma trudności z tempem i płynnością czytanego tekstu, skupiając się na technice czytania często nie rozumie co czyta	**+**																		
		/																		
		-																		
5	duże trudności w opanowaniu poprawnej pisowni, gramatyki i składni Przykład: wypowiedzi pisemne zawierają dużo błędów gramatycznych i składniowych	**+**																		
		/																		
		-																		
6	problemy ze sporządzaniem notatek Przykład: uczeń ma trudności ze sporządzaniem notatek, nie potrafi dokonać selekcji informacji pod kątem ich ważności	**+**																		
		/																		
		-																		
7	trudności w zakresie nauki przedmiotów humanistycznych i preferowanie przedmiotów ścisłych Przykład: ponieważ przedmioty humanistyczne wymagają szerokiego kontaktu z tekstem czytanym i pisanym, sprawiają dużą trudność w ich opanowaniu, więc uczeń woli przedmioty o charakterze ścisłym	**+**																		
		/																		
		-																		
8	trudności z percepcją muzyki Przykład: uczeń ma trudności w odbiorze i odtwarzaniu muzyki	**+**																		
		/																		
		-																		
9		**+**																		

	problemy ze skupieniem uwagi słuchowej na tekstach słownych Przykład: uczeń nie jest w stanie dłużej skoncentrować się na słuchaniu odczytywanych przez nauczyciela lub kolegów tekstów	/																		
		-																		
10	wolniejsze tempo pracy Przykład: uczeń pracuje w tempie wolniejszym od pozostałych uczniów	+																		
		/																		
		-																		
11	trudności z równoczesnym wykonywaniem kilku czynności w tym samym czasie, wymagających jednocześnie słuchania i obserwacji twarzy nauczyciela Przykład: uczeń ma trudności ze skupieniem się w tym samym czasie na słuchaniu i obserwowaniu twarzy mówiącego, co powoduje częste rozkojarzenie	+																		
		/																		
		-																		
12	trudności w rozumieniu pojęć abstrakcyjnych Przykład: uczeń potrafi zrozumieć dane pojęcie lub zjawisko, jeśli może je poznać w sposób bezpośredni, poprzez własne zmysły i kontakt z konkretnym przedmiotem	+																		
		/																		
		-																		
13	trudności w opanowaniu słownictwa w języku obcym Przykład: uczeń ma duże trudności w zapamiętywaniu i rozumieniu słownictwa w języku obcym, popełnia błędy gramatyczne i składniowe, myli wyrazy z języka polskiego i obcego	+																		
		/																		
		-																		

14	trudności w budowaniu relacji opartych o komunikację werbalną Przykład: uczeń niechętnie wchodzi w relacje z kolegami, obawiając się krytycznej oceny swoich umiejętności językowych	**+**																		
		/																		
		-																		
15	trudności z kontrolowaniem emocji, labilność emocjonalna Przykład: uczeń ma problemy z kontrolowaniem własnych emocji, łatwo się denerwuje, jeśli jest nierozumiany	**+**																		
		/																		
		-																		
16		**+**																		
		/																		
		-																		
17		**+**																		
		/																		
		-																		
18		**+**																		
		/																		
		-																		

Diagnoza z uwagi na: zagrożenie niedostosowaniem społecznym i niedostosowanie społeczne.			**PRZEDMIOT**																	
L.p.	**Obserwowane trudności, problemy, specyfika funkcjonowania dziecka**	**Stopień nasilenia**																		
1	niepowodzenia szkolne Przykład: uczeń otrzymuje niskie oceny za wyniki w nauce	**+**																		
		/																		
		-																		
2	negatywizm szkolny Przykład: uczeń przejawia niechęć do instytucji szkoły, nauki i nauczycieli	**+**																		
		/																		
		-																		
3	wagary, ucieczki z domu Przykład: uczeń ucieka z wybranych lekcji lub w ogóle nie przychodzi do szkoły, czasem ucieka również z domu	**+**																		
		/																		
		-																		
4	sporadyczne lub systematyczne picie alkoholu, branie narkotyków lub dopalaczy Przykład: uczeń spożywa alkohol lub narkotyki na terenie szkoły i poza nią	**+**																		
		/																		
		-																		
5	agresja słowna i fizyczna Przykład: uczeń jest agresywny słownie lub fizycznie wobec kolegów lub nauczycieli,	**+**																		
		/																		
		-																		
6	niszczenie mienia	**+**																		

	Przykład: uczeń niszczy mienie szkoły lub prywatne rzeczy innych uczniów, nie szanuje swojej własności	/																		
		-																		
7	kradzieże Przykład: uczeń dokonuje kradzieży mienia szkoły lub osobistych rzeczy swoich kolegów	+																		
		/																		
		-																		
8	przynależność do grup podkulturowych Przykład: uczeń włącza się aktywnie w struktury grup podkulturowych (pseudokibiców, grup przestępczych, narkomanów i in.)	+																		
		/																		
		-																		
9	próby samobójcze Przykład: uczeń sygnalizuje chęć dokonania próby samobójczej, mówi o tym, interesuje się tą tematyką, szuka informacji od kolegów lub w Internecie	+																		
		/																		
		-																		
10	bunt przeciw autorytetom Przykład: uczeń neguje wszelkie autorytety, nie liczy się ze zdaniem rodziców, nauczycieli i kolegów, odrzuca uznawane w szkole i domu rodzinnym zasady	+																		
		/																		
		-																		
11	nieadekwatna samoocena Przykład: uczeń nie potrafi właściwie ocenić samego siebie, buduje za wysoką lub za niską samoocenę	+																		
		/																		
		-																		
12	labilność emocjonalna Przykład: uczeń łatwo ulega zmianie nastroju, na przemian popada w euforię lub przygnębienie	+																		
		/																		
		-																		

13	reakcje niewspółmierne do bodźca Przykład: uczeń często reaguje impulsywnie, w sposób nieprzemyślany	**+**																		
		/																		
		-																		
14	podatność na wpływy Przykład: uczeń jest podatny np. na działanie reklam, na wpływ osób o silnej psychice, wyznających negatywny system wartości	**+**																		
		/																		
		-																		
15		**+**																		
		/																		
		-																		
16		**+**																		
		/																		
		-																		